

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 346/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen uskonnollisen huivin sallimisesta asepalveluksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Veronika Honkasalon /vas. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 346/2021 vp:

Miten Puolustusvoimissa aiotaan mahdollistaa uskonnollisen huivin käyttö asepalveluksessa ja miten Puolustusvoimat aikoo mahdollistaa asepalveluksen suorittamisen kaikille halukkaille suomalaisille uskonnosta ja kulttuurista riippumatta?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Puolustusvoimat arvostaa eri kulttuureista ja erilaisista taustoista palvelukseen tulevien varusmiesten panosta maanpuolustukseen. Eri kulttuurien ja uskontojen huomioiminen on arkipäivää nykyaikaisessa asepalveluksessa. Sotilas palvelee poliittisesta ja uskonnollisesta kannastaan riippumatta isänmaataan ja kansaansa. Asevelvolliselle tarjotaan tasa-arvoiset ja yhdenvertaiset lähtökohdat suorittaa palvelus.

Tasa-arvoa ja palvelusturvallisuutta edistetään myös yhdenmukaisella kohtelulla ja luomalla yhdenmukaiset toimintamallit eri kulttuurien piiristä palvelukseen tuleville. Yleinen palvelusohjesääntö määrää sotilaan vaatuksesta ja ulkoisesta olemuksesta. Näihin määräyksiin ei ole poikkeuksia. Myös eduskunnan oikeusasiamies on todennut ratkaisussaan (Dnro 578/2/15), että Puolustusvoimilla on toimivalta määrätä sotilaan pukeutumisen lisäksi myös sotilaalta edellytettävästä ulkonäöstä osana sotilaalta edellytettävää siisteyttä.

Puolustusvoimien Yleinen palvelusohjesääntö ei ota erikseen kantaa minkään uskontokunnan tai minkään muunkaan ryhmän erityisiin tai tyypillisiin vaatteisiin, vaan tätä asiaa käsitellään kaikkien kannalta tasapuolisesti turvallisuuden, yleisen siisteyden, luotettavuuden ja puolueettomuuden näkökulmasta. Ohjesääntö sallii siviilivaatteiden käytön, mutta ne eivät saa näkyä sotilasvaatetuksen alta ja käyttö tapahtuu omalla vastuulla. Muiden kuin sotilaspäähineiden käyttö on kiellettyä.

Ohjesäännössä määritetty linjaus perustuu siihen, että yhtenäinen ja huomiota herättämätön pukeutuminen sekä siisteys herättävät kansalaisissa yleisesti luottamusta, eikä se provosoi. Se lisää myös helppoa lähestyttävyyttä, kun kansalaiset ovat sotilaiden kanssa tekemisissä.

Jokainen kansallisuus tekee niin pukeutumiseen kuin yleisiin puolustusratkaisuihinsa liittyen ratkaisunsa omista kansallisista lähtökohdista ja tämän johdosta mitkään valinnat eivät sellaisenaan ole otettavissa muualla käyttöön. Muiden valtioiden tekemät ratkaisut eivät siis ole suoraan rinnastettavissa Suomen kansalliseen ratkaisuun.

Yleisen palvelusohjesäännön perusteella kaikilla varusmiehillä on velvollisuus osallistua sotilaspappien pitämille oppitunneille. Niissä ei käsitellä tunnustuksellisia asioita, eivätkä ne sisällä julistuksellisia elementtejä. Tässä on kyse joukon eettisestä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä kehittävästä toiminnasta. Esimerkiksi suuriin kirkkopyhiin, palveluksen aloittamiseen ja lopettamiseen tai joukon muihin vakiintuneisiin tapahtumiin järjestetään evankelisluterilaisia ja ortodoksisia jumalanpalveluksia tai hartauksia. Näiden rinnalla on järjestettävä vaihtoehtoinen ohjattu henkisen toimintakyvyn kehittämiseen tarkoitettu tilaisuus. Varusmies voi valita kumpaan tilaisuuteen osallistuu.

Uskonnon harjoittamisen erityiskysymykset (rukoushetket, erityisruokavaliot, poikkeavat juhlaajat, paasto, hengellinen tuki) mainitaan myös Yleisessä palvelusohjesäännössä. Sotilaspapit ovat asiantuntijoita uskonnonharjoittamiseen liittyvissä kysymyksissä ja heihin voivat olla yhteydessä kaikki vakaumuksesta riippumatta.

Puolustusvoimien tavoitteena on tasapuolinen kohtelu, jossa palvelukseen tulevilla varusmiehillä ja naisten vapaaehtoista palvelusta suorittavilla on yhtäläiset mahdollisuudet suorittaa palvelus ja kehittyä omien toiveidensa, halukkuuksiensa ja ominaisuuksiensa mukaan. Tasapuolisuus lisää yhteenkuuluvuutta, yhteishenkeä ja turvallisuutta. Tämä pätee palvelukseen kokonaisuudessaan. On erittäin valitettavaa, jos pukeutumismääräykset estävät jonkun asepalveluksen suorittamisen. Puolustusvoimien Yleiseen palvelusohjesääntöön ei ole suunnitteilla muutosta, joka mahdollistaisi muun kuin sotilaspäähineen käytön.

Helsingissä 22.6.2021

Puolustusministeri Antti Kaikkonen